

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه سی و یکم فروردین ماه ۱۳۲۸

فهرست مطالب:

- ۱) طرح صورت مجلس
- ۲) شور اول گزارش کمیسیون راه راجع به موافقت نامه سرویس حمل و نقل هوایی
- ۳) اعلام تصویب صورت مجلس
- ۴) طرح و تصویب گزارش کمیسیون صنایع و معادن راجع به تأسیس سازمان زمین شناسی و ارسال به مجلس سنا
- ۵) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه مجلس یک ساعت و چهل پنج دقیقه پیش از ظهر بریاست آقای عماد تربتی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- طرح صورت مجلس

نایب رئیس - صورت اسامی غائبین جلسه پیش قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان: جلیلووند مرشیانی، دکتر حسن افشار، سراج سجازی، باقر بوشهری، امید سالار، موسوی، دشتی، تیمورتاش، اعظم زنگنه اکبر، قرشی، عامری، کدیور، برومند مجید ابراهیمی، مشار، دهقان، سعیدی استخر، اسکندری، یار افشار، دکتر دیبا، دکتر بینا، دکتر رضائی، سالار بهزادی، ابتهاج، مهدوی، صادی، مهندس اردبیلی، بزرگ ابراهیمی، رامبد عبدالحمید بختیار، آقایان، مهندس سلطانی، مرتضی حکمت، نقه الاسلامی، دکتر امین، مهدوی، سنندجی، اخوان پردلی، شادلو، فولادوند، اورنگ، مسمودی، دکتر آهی.

غائبین بی اجازه - آقایان: دکتر طاهری، اریه، دکتر فریدون افشار، دیرآمدگان وزود رفتگان با اجازه - آقایان: علامه وحیدی، مهندس بهبودی، امامی خوئی، جلیلی، کاظم شیبانی، نایب رئیس - اعتراضی نسبت بصورت جلسه نیست؟ (اظهاری نشد) بعد از حصول اکثریت تصویب صورت مجلس اعلام خواهد شد. سؤالات جزء دستور است یک سؤال از طرف آقای بهبهانی در دستور این جلسه بوده است با موافقت معاون وزارت کشور قرار است که بجلسه روز یکشنبه موکول شود بنابراین وارد دستور نمی شویم.

بهبهانی - اشکالی ندارد، باشد برای جلسه روز یکشنبه

۲- شور اول گزارش کمیسیون راه راجع به موافقت نامه سرویس حمل و نقل هوایی بازرگانی بین ایران و پاکستان

نایب رئیس - گزارش کمیسیون راه مربوط بسرویس حمل و نقل هوایی بین ایران و پاکستان مطرح است گزارش کمیسیون قرائت میشود: (بشرح ذیل خوانده شد) گزارش از کمیسیون راه به مجلس شورای ملی

کمیسیون راه در جلسه ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۷ بحضور آقای وزیر راه لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به موافقت نامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان راجع بسرویسهای حمل و نقل هوایی بازرگانی مابین قلمرو دولت ماوراء آنها را مورد بحث و رسیدگی قرار داده خبر کمیسیون راه را تأیید و اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون راه - مهندس فروهر

مخبر کمیسیون امور خارجه - مرآت اسفندیاری

نایب رئیس - کلمات آن مطرح است، آقای خرازی فرمایشی دارید؟

خرازی - بنده يك تذکری دارم اگر اجازه بفرمائید.

نایب رئیس - بفرمائید.

خرازی - آقایان همکاران محترم! استحضار دارند که يك قرارداد های بین المللی هست یا يك قرارداد های هست بین دو دولت مثل همین قراردادی که دولت ایران با دولت پاکستان می بندد اینها را با اصلاح این المللی می گویند قرارداد های تیبی این قرارداد های تیبی راهه آقایان که از بنده سابقه نمایندگی شان و تخصصشان بیشتر است می دانند که با احترام امضائی که دولت کرده ما باید طبق العمل بالنعل تصویب کنیم بنده از مقام ریاست تیبی دارم یا اینکه در آئین نامه چون میخواهند آئین نامه داخلی مجلس را اصلاح کنند این قرار - دادهای تیبی را که عرض کردم ما با احترام دولتتان که امضاء کرده صد در صد موافقم

این مذاکرات مشروح در دست و نود و وین جلسه از دوره نوزدهم قانونگذاری

اصلا شده نمیتوانم که مجلس شورای ملی می تواند بیک دستگاه دولتی اجازه بدهد مخرجی که میکند برخلاف قانون دیوان محاسبات باشد پس استدعا میکنم مطالعه بفرمائید ما نسبت به این لایحه نظر موافق داریم بسیار خوب است و همه هم رأی خواهم داد اما در قسمت که در وسط مر شود بقرارات مالی طهوری بشود که اصول باجمالی نشود و رعایت شد البته تک که فزای که ما داریم این است که متذکرانه (حضرت تعالی) به پیشید شده نظر به شخص نیست) ما بشینیم نمیکنیم گاه دستبازیه میشود و با دستبازیکمی میخواهد یک کار هائی بکنیم برای کارهائی که دستبازیکمی میخواهیم بکنیم مگر کنیم که این کار تابع مقررات نباشد برای اصول و محاسباتی هر از هر از اصول و مقرراتی که در این لایحه آمده است که ما در پیش این است که میگویند کارها به کمی پیش میرود والا جیم محاسبات در این لایحه هست آن جهت راه و وسیله پیش بینی هائی می شود رفع کرد اگر ما میخواهیم از تمام آن محاسبات و امکاناتی که اصول دیگر آسی با ستمند استفاده کنیم باید گاهی این کمی را هم قائل بکنیم ولی بنده عقیده ام این است که اگر پیشبینی و دقت بشود این کمی هم از این مورد آنچه که ما را گرفتار میکند دستبازیکمی است علی حال معذرت نموده اگر محتاجی هم موافقت بفرمائید اصول قانون اساسی رعایت شود و ترتیب داده شود که بعد ایجاد گفتگویی نکند این به نفع خود جناب عالی است و به نفع دولت است والا همه ما لایحه بسیار سارم، انقباض مخصوصاً به اعمالی که حقیقتاً با کمال حدیث و صمیمیت به کار خودتان علاقه مندید و جسید مایه همه ما و شخصاً بنده علاقه داریم (صحیح است)

نایب رئیس - آقای وزیر صنایع و معادن

وزیر صنایع و معادن - جناب آقای فرد مطالب فرمودند که اصولی بود ولی الآن بنده لازم دانستم که این مطلب را خدمتتان عرض کنم این لایحه الآن در شور دوم است و یک چیزی که خلاف قانون اساسی باشد منسوخ است و نمیتوانست برسد در کمیسیونها و نه در شور اول، این است که بنده اطلاعیتان دارم باینکه از این باب هیچگونه تکراری نیست که این جا امری خلاف قانون اساسی باشد و مخالف اصولی که در قانون دیوان محاسبات مست باشد از انجام اصولی تصویب رسیده اگر چه یک قانون بسیار کهنه ای است که شاید در بعضی موارد متعلق با احتیاجات روز در وضع امروز نیست اما معدن که این مطلب هم باز مخالف با آن قانون نیست برای اینکه در خود آن

قانون هم که خود حضرت تعالی وقت مستبد موادی را پیش بینی کرده است که مثلا متافسه را می تواند ترک کند اگر یک فروشنده متعصری باشد و حاش متعصری داشته باشد که در ذات بار احتیاج داشته باشد در آن مورد دولت می تواند متافسه نگذارد پس اگر ما بکنیم با دو متافسه خرید نموده باشد و اگر متافسه داده نشود اصول صحیح نیست اصول و کلیات همیشه یک مستثنائی هم دارد اینجا هم بطوری که ملاحظه فرمودید در ماده پیش بینی شده است که این مقررات به صورت کمیسیون مستقل خواهد رسید (صدرزاده) ماده ۴) ما این ترتیب شده تصور میکنم حای تکرار نباشد ملامت ای انجام یک منظور و مقصدی که ما در پیش داریم به مقدمه بند ناستی است قدر ما که چک است بکنیم که مثلا اگر ما فرض کنیم یک متعصر عالی مقام را بکنیم در اقصی نقاط کشور در کور که در آنجا مطالبه بکنیم و متلافیات پیدا بکنیم ای اینکه احتیاجات قضائی کشور ما را از این روزی فلان مبلغ در خانه اضافه و قضا بماند مگر ما این مطالبات را هم در اوقات این بکنیم که حتماً باید مقررات معمول اداری است اسناد و بستم و تکرار آن رعایت شود و این شخص را هم ما بتوانیم مورد قضا بمانیم و این کار را هم معطل بکنیم به نفع دولت آقایان اینقدر باید وسعت نظر داشته باشند که برای انجام یک مطلب مهم که در آن چیزی که ممکن است ملاحظه ما شود و را که الآن در خاک نهفته است و متوقف است از آنها نتواند استفاده بکنیم و اشاهات غیر منافع و شرمات ملک خاهاه کنیم و این اندازه که یک فکر نمیکنیم داشته باشیم و سختگیری بکنیم بنده استدعا می نمود که توجه باینکه اولاً خود آئین نامه پایه تصویب کمیسیون خواهد رسید و آنچه ما باینکه این معال متخلاف اصول است اینرا استدعا کنم که موافقت بفرمائید هیئت منظور تصویب بشود.

نایب رئیس - آقای وزیر صنایع و معادن

وزیر صنایع و معادن - جناب آقای فرد مطالب فرمودند که اصولی بود ولی الآن بنده لازم دانستم که این مطلب را خدمتتان عرض کنم این لایحه الآن در شور دوم است و یک چیزی که خلاف قانون اساسی باشد منسوخ است و نمیتوانست برسد در کمیسیونها و نه در شور اول، این است که بنده اطلاعیتان دارم باینکه از این باب هیچگونه تکراری نیست که این جا امری خلاف قانون اساسی باشد و مخالف اصولی که در قانون دیوان محاسبات مست باشد از انجام اصولی تصویب رسیده اگر چه یک قانون بسیار کهنه ای است که شاید در بعضی موارد متعلق با احتیاجات روز در وضع امروز نیست اما معدن که این مطلب هم باز مخالف با آن قانون نیست برای اینکه در خود آن

در تاریخ زندگی در زمانی که هنوز این شهر زاهدان وجود نداشت و بنده جزو افرادی هستم که اقدام به شروع شهرسازی زاهدان را که یک بیابان عجمی بود کردیم از آنوقت آشنایانم قسمت هائی که هیچ آثار حیاتی وجود ندارد (شیانی - ماشاالله) باین ترتیب واقفاد که باید بروند به اماسی غیر معسکین و کور اینکار وظیفه بکنند وقتی در نظر محترم میشود می بینم که حق این است که دولت يك اجازه خاص داشته باشد و دستشان باز باشد و بتوانند کارهایشان را انجام دهد و به مناطق خطرناکی بفرستند و تمام وظیفه کنند والا اگر تابع تشریفات عالی مملکت باشد قطعا یک چنین کار مهمی را موفق انجامش نمیشوند و این مفتوح معادن ذریعیت مالیت مفتاح ثروت مالیت ابتدای عملیات حای ثروت مهم و هنگفتی ای مملکت است و تصور نمیکنم هیچ کس مخالف با قانون دیوان محاسبات باشد زیرا دیوان محاسبات در حدود بودجه کشور رسیدگی میکند آنچه وقتیکه قانون تصویب و بد مخرج آنها هم جزو بودجه کشور است به آن رسیدگی میکنند علاوه همان دستگاهی که قانون دیوان محاسبات را تصویب کرده دارد این قانون را هم تصویب میکنند بنابر این تصور نمیکنم اشکال قانونی وجود داشته باشد یا توجه باینکه این یکی از کارهائی است که وجودت در سالن ها انجام نمیشود و در نقاط خطای و سختی دشوار کشور نامید این انجام شود تصور میکنم باین ترتیب دستشان باز باشد تا بتوانند آنها هر بودجه ای که میخواهند بصرف برسانند هر وسیله ای را که میخواهند تهیه کنند حتی شایسته احتیاج پیدا کنند بطوری که متعلق به حالت بگر از مقررات کشور بشود بنده می بینم که این نظر کاملاً و اساسی ممکن است متعین ببقی و بقیو عملی نگردد بنابراین از حکام معظم جناب آقای مهر این استدعا میکنم موافقت بفرمائید که ما هم با خیال راحت رأی بدیم و مورد گله جناب عالی قرار نگیریم (یکنگر از نمانند کار - ایشان هم موافقت)

نایب رئیس - آقای دکتر دادگر

دکتر دادگر - بنده معتزم جناب آقای فرد بک تکراری فرمودند که بنظر بنده محل این مطالب در مجلس شورای ملی لازم رسیدن آنرا در قبول فرنگی ها متعارض قانون مادی با قانون اساسی است چون در قانون اساسی هر جمعی میتواند فرمودند برای بررسی تمارضات قوانین عادی با قانون اساسی پیش بینی نشده (صدرزاده - خود مجلس) همین را میخواهم عرض کنم چون اگر در مجلس در يك موردی ایرادی از این نظر بشود بطور بصریح است ولی چون فرمایشی فرمودند ایراد فرمودند که این قانون ممکن است متعارض با قانون اساسی باشد پس جا دارد مجلس با رأی خودش

آقایان محترم در وقتی باین امر رأی میدهند قضاوت بفرمائید

نایب رئیس - آقای صدرزاده مخالفید؟

صدرزاده - بنده موافقه

نایب رئیس - چون دیگر مخالفی نیست آقایانی که با ماده چهارم موافقت فرمائید (اکثر خواستند) تصویب شد ماده پنجم مطرح است فراتر میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - اعتباراتی که برای تأمین هزینه های سازمان زمین شناسی کشور لازم است از محل درآمد هائی که طبق قانون معادن مصوب ۲۹ فروردین ماه ۱۳۲۶ که بوزارت صنایع و معادن تخصیص یافته و اعتباراتی که شرکت ملی نفت ایران و سازمان برنامه برای این منظور تخصیص خواهند داد و همچنین از محل درآمد فروش انتشارات و خدماتی که برای اشخاص یا مؤسسات انجام میدهد تأمین خواهد گردید.

تبصره - در پایان هر سال مالی بیلان عملیات سازمان از طرف وزارت صنایع و معادن هیات دولت داده خواهد شد

نایب رئیس - آقای عبیدی نوری مخالفید، بفرمائید

عبیدی نوری - بنده در قبال فرمایش جناب آقای مهندس فرمودی خواستم عرض کنم مثل اینکه خودشان هم توجه دارند که مجلس شورای ملی يك وظیفه بحث در لوایح دارد و يك سیاست از نظر حفظ دولت که اولویت و اکثریت با هم معلوم میکنند این سیاست فقط دولت ملازمه ندارد که در لوایح بحث نشود آنچه بنده از یک استاد دانشکاه انتظار داشتم اگر در يك ماده يك عضو حزب اکثریت بگوید میخواهم حرف بزنم و بحث بکنم بگویند شما که موافق دولت هستید شما دیگر چرا؟ این صحیح نیست ما بحث می کنیم در مواد برای اینکه میخواهیم قوانین که از مجلس شورای ملی می گذرد و اوقی آن منظور دولت باشد دولتی که طرفدارش هستیم و میخواهیم حفظش بکنیم در همین حال میخواهیم قوانین با دقت و صحت از تصویب مجلس بگذرد بنابراین اینها هیچ تمارض با هم ندارد بلکه دلیل کمال علاقه مندی افرادی است که در مجلس هستند و میل دارند که در قوانین وقت بکنند مطالعه بکنند و از آن طرف هم بنده معتقدم در همین حال که ما لوایح و قوانینی داریم که سناتورین عالی است بصرف اینکه عنوان مالی صحیح است نمیتواند وقت بکنیم در نگاری که ممکن است اعتراضات پیش نیاید این لایحه از بهترین لوایح است چرا؟ برای اینکه ما میخواهیم بنشینیم زمین ایران چیست؟ از منابسی که خداوند در زیر زمین مملکت ما بویسه گذاشته است برای ملت ایران

که یکی از بهترین ملل دنیا از نظر منابع طبیعی و زیر زمینی است حداکثر استفاده را از این مواهب الهی بکنند و يك زندگی صحیحی را در این دنیا اقامه بدهند بنا بر این بایستی ماسه بکنیم که این اطلاعاتی که در زیر زمین است و این دستگاه بزرگی که میخواهد انجام وظیفه بکنند این اطلاعات برای ملت ایران معلوم شود و برای دولت ایران و مملکت ایران بماند اما من خیال نمیکنم که برای اشخاص باشد اگر قرار باشد این مؤسسه بزرگ زمین شناسی که الآن با اجازه داریم در مملکت مردم بیابانوار شود هر زمینی که تشخیص داد زمین مزروعی و خانه او را بی بگوید من میخواهم زیر این زمین را کشف بکنم به پیشم چه هست باید افراد ملت ایران اطاعت بکنند ای انجام یک چنین منظور بزرگ و عالی که معلوم بشود در زیر زمین ایران چه چیز هست اما این برای کجاست برای دولت است برای ملت ایران است بنده خیال نمیکنم منظور برای نفع اشخاص باشد متأسفانه در این ماده ۵ وضع تعیین بوده آن میگویند زمین شناسی ایران سازمان واحدی بنام سازمان زمین شناسی کشور در وزارت صنایع و معادن تأسیس نماید و این مربوط به دولت است بایستی کجای خدمت برای دولت باشد بنده باین ماده مخالف هستم برای اینکه در این ماده می گوید يك قسمت از بودجه از درآمد فروش انتشارات، انتشارات را کارند از این خدماتی که برای اشخاص یا مؤسسات انجام می دهد تأمین می شود یعنی این هنگامی که با سرمایه مملکت تشکیل شده و برای دولت و مملکت رسیدگی و بررسی و تحقیق بکنند که زیر زمین چیست این نگاه نتیجه مطالعه و بررسی این باید برای مملکت باشد ممکن سازمان هر چه بودجه بخواهد ما باید بهش بدیم برای چه از انجام خدمات اشخاص برای اشخاصی که از افراد بگرد مثلا يك کمیانی خارجی اطلاع میدارد که منابع نفتی ما چیست اورا بنوم کجا هست ممکن است این مؤسسه ما و مرتب پیدا بکنند از يك کمیانی بزرگ معالقم (احمد طباطبائی - اشکالش چیست؟) اشکالش همین است که تا بحال شده مثلا در همین دستگاه وزارت صنایع و معادن بعضی از آقایان مهندسین که سابق آنجا تشریف داشتند و اطلاعاتی هم پیدا کردند از نظر کاری که داشتند که مثلا در ملک چنانچه زیر زمین چیست به رفته اند و روانه اش را گرفته اند این يك موردی است که اتفاقاً سابقه در این وزارت خانه پیدا کرده که اشخاصی که در این وزارت خانه بودند و امور انجام این کارها بودند در املاک دیگران رفته اند رسیدگی کرده اند تفحصات کرده اند دیدند که معین سرب دارد فلان معین را دارد بعد این لایحه از بهترین لوایح است چرا؟ برای اینکه ما میخواهیم بنشینیم زمین ایران چیست؟ از منابسی که خداوند در زیر زمین مملکت ما بویسه گذاشته است برای ملت ایران

همین جهت در قانونی که در سال پیش جناب آقای مهندس شریف امامی آوردند این را منع کردیم برای این اشخاص هم مجازات قائل شدیم پس مورد پیدا شده برای این کار حتی برای چیزهای کوچک مثل سرب اما این کار ممکن است برای چیزهای بزرگ باشد (احمد طباطبائی - اگر منع کردید که دیگر امکان سوء استفاده ندارد) آن غیر از اینست تا بنظر این جنب نظر جناب عالی توضیح دادم که متوجه باشید که در مورد دیگران این جور شد این ممکن است کارها بکنند با اشخاص این مؤسسه زمین شناسی در سراسر کشور ایران و این مؤسسه مجاز خواهد بود در کلیه نقاط این کشور همه نقاط هم که بد آب و هوا نیست خوش آب و هوا هم هست و هندو رسیدگی بکنند و این اشتباه است و ما بایستی مأمور انجام وظایف اشخاص باشیم هدف ما درآمد اول اینست که به دولت اجازه داده میشود به منظور انجام بررسی های زمین شناسی در سراسر کشور و جمع آوری نتایج کلیه کارهای انجام شده در این زمینه و ایجاد ارتباط با آهنگی بین آن ها و تهیه و تکمیل و انتشار نقشه های زمین شناسی ایران سازمان واحدی بنام سازمان زمین شناسی کشور در وزارت صنایع و معادن تأسیس نماید و این مربوط به دولت است بایستی کجای خدمت برای دولت باشد بنده باین ماده مخالف هستم برای اینکه در این ماده می گوید يك قسمت از بودجه از درآمد فروش انتشارات، انتشارات را کارند از این خدماتی که برای اشخاص یا مؤسسات انجام می دهد تأمین می شود یعنی این هنگامی که با سرمایه مملکت تشکیل شده و برای دولت و مملکت رسیدگی و بررسی و تحقیق بکنند که زیر زمین چیست این نگاه نتیجه مطالعه و بررسی این باید برای مملکت باشد ممکن سازمان هر چه بودجه بخواهد ما باید بهش بدیم برای چه از انجام خدمات اشخاص برای اشخاصی که از افراد بگرد مثلا يك کمیانی خارجی اطلاع میدارد که منابع نفتی ما چیست اورا بنوم کجا هست ممکن است این مؤسسه ما و مرتب پیدا بکنند از يك کمیانی بزرگ معالقم (احمد طباطبائی - اشکالش چیست؟) اشکالش همین است که تا بحال شده مثلا در همین دستگاه وزارت صنایع و معادن بعضی از آقایان مهندسین که سابق آنجا تشریف داشتند و اطلاعاتی هم پیدا کردند از نظر کاری که داشتند که مثلا در ملک چنانچه زیر زمین چیست به رفته اند و روانه اش را گرفته اند این يك موردی است که اتفاقاً سابقه در این وزارت خانه پیدا کرده که اشخاصی که در این وزارت خانه بودند و امور انجام این کارها بودند در املاک دیگران رفته اند رسیدگی کرده اند تفحصات کرده اند دیدند که معین سرب دارد فلان معین را دارد بعد این لایحه از بهترین لوایح است چرا؟ برای اینکه ما میخواهیم بنشینیم زمین ایران چیست؟ از منابسی که خداوند در زیر زمین مملکت ما بویسه گذاشته است برای ملت ایران

ضرر ملت ایران است و به مصلحت مملکت نیست

نایب رئیس - آقای صدرزاده موافقت بفرمائید

صدرزاده - عرض کنم حضور آقایان يك معالجه اول اینجا مذاکره شده در خصوص مذاکره در لوایح بنده لازم می دانم حالا که فرصتی هست توضیحی در این باب عرض کنم میگویند دو جواب را اگر بهم بیاورید يك برق و روزی از آن بیرون می آید، در افکار هم معین است افکار وقتی اسهلاک پیدا کردند يك کسی بعنوان مخالف صحبت کرد و يك کسی بعنوان مخالف صحبت کرد آن برق حقیقت از وسط آن جستن میکنند بنا بر این نباید مضایقه داشته باشیم در اینکه بحث کنیم و کسی را هم که تنقید میکند آزار هم نباید تحقّق بکنیم (دولت آبادی - صحیح است؟ مجلس جای بحث است) تازه دیگر بحث نکنند يك مطلب هم هست که لازم است عرض بکنم در قانون و قوانین مملکتی هر وقت بیان علت نمیشود که مثلا نمی گویند این ماده ۵ علتش چیست اما برای جامعه باید روشن شود که مجلس شورای ملی که این ماده را تصویب کرده از چه نظر تصویب کرده است بنای این کار همین یعنی است که در مجلس میشود فرمایشات جناب آقای عبیدی بفرمائید، عرض بنده در صورت مجلس ضبط میشود و توجه می کند این ماده قانون را یعنی هر کسی مراجعه کند بصورت مجلس میماند که مجلس شورای ملی دوره ۱۹ هر این ماده را تصویب کرد به آن صورت جلسه مراجعه میکنند در روشن میشوند ولی متأسفانه این را باید عرض کنم که این مذاکرات مجلس بسرعت انتشار پیدا میکنند و در دست مردم قرار نمیگیرد مگر آن متعصری که در روزنامه های عصر منتشر میکنند و بنده می خواهم از مقام محترم بزرگوارت و همتا رتبه متأسفانم که این کار هم را که حتی از این ساختمان مجلس واجبتر است در نظر بگیرند که مذاکرات مجلس که مبتنی بر توجه قانون است زودتر دست مردم قرار بگیرد اما از این باین ماده بنده با احترام زیادی که بفرمایشات جناب آقای عبیدی نوری قائل بوده هستم خواستم این تذکر را بدهم چون اتفاقاً چندین قبل که قانون معادن در مجلس مورد ملاحظه واقع شد بنده در اطراف آن بحث کردم در قانون معادن مقنن سه طبقه معین تعیین کرد است، يك طبقه مخصوص بدوات است مثل نفت که احدی از افراد حق ندارد در این باب هیچگونه دخالتی بکنند ولی يك قسمت هائی هست مخصوص مردم که مردم خودشان این معادن را استخراج میکنند و يك حق بدوات میدهند بعضی هم طبقه دوم است که وضعیت خاصی دارد که خود دولت استخراج میکند و يك حق بیالک می دهد ما میسر در

مربوط سیاست عمومی دولت نیست و بنده که خودم یکی از اعضای کوچک حزب ملیون هستم در ماده چهار در باب مخالفت بحکم این که آئین نامه تصویب کرد دست گفتیم و خواستم تذکری بدولت بدهم و استدعا کنم برای قوانین بزرگ و عمومی مملکت منشعب از قانون اساسی پیش از پیش توجه کنند و حتی اوقات و توجه زیادتری مصرف کنند این قوانین در امور عمومی کشور تأثیر بسزائی دارد در ضمن اضافه میکنم بنده زمین شناسانی در ایران میشناسم که در مقام دکتري و مهندسی از ایران و در خارجه تحصیلات و تجربیات بسیار همیفی دارند و اغلبشان خوشبختانه از دوستان و سروران بنده هستند و بنده فکر میکنم مملکت باید بوجود آنها افتخار کند و خواهند توانست با در دست داشتن این قانون اقدامات مفید و سودمندی بکنند و انشاءالله موفق خواهند شد که يك مقدار از منابع زیرزمینی را با زمین شناسی کشف و ناوش و لنگاش بفرمایند که استخراج شود و نتایجش باید خزانه مملکت و مردم بشود.

نایب رئیس - آقای مرآت اسفندیاری مخالفت یا موافقت؟ تفاوتی نمیکند نوبت شماست (مرآت اسفندیاری - بنده موافقم) بفرمائید

مرآت اسفندیاری - عرض کنم این لایحه که مطرح بود بنده يك قسمی دیر رسیدم ولی توجه به این لایحه نظر بنده را بیک نکته جلب کرد که یادآوری کنم و عرض کنم اینست که با اصل لایحه بنده شخصاً موافقم و يك کارایده آلی است که برای اولین بار در این مملکت انجام می شود ولی اگر جناب آقای مهندس شریف امامی که بصیرت کامل در امور دارند توجه بفرمایند سازمان برنامه در این چند سال مبالغ زیادی برای مطالعه زمین شناسی در این کشور خرج کرده بنده يك ملاحظه را اطلاع دارم در استان کرمان شاید دو شرکت بزرگ و معروف آمریکائی مطالعات عمیقی کردند و يك هزینه بسیاری هم برای آن مطالعات شد (عمیدی نوری - دوست میلیون ریال) بیست میلیون تومان (عمیدی نوری - بنده هم عرض کردم دوست میلیون ریال) بله! البته بنده از کاردانی و اطلاعی که این دو شرکت از عملیات خودشان در کرمان ابراز داشتند پندیده ثابت شد که واقماً از لحاظ فنی و اطلاعات از خدمت مول بالاتر بوده اند و مصدق کزارشاتی که تهیه شده در این مورد بسیار مقرر بوده و نتیجه اینکه خواستم بگیرم اینست که طلباً اطمینان دارم در سایر استانها هم این مطالعات شده و مطالعات جامع و کاملی است بنده يك قسمت کوچکش را در کرمان دیدم و واقماً اینها زحمت کشیده اند یعنی باقی نقاط کرمان رفتند و با دستگاه های مجهزی که داشتند توانستند گزارش های کامل تهیه کنند و بنده خیال نمیکنم از

لحاظ اطلاعات عمومی زیادی داشته باشد که اگر حضرت عالی توجه بفرمائید و يك مرکزی برای این کار قرار داده شود و آن گزارشها بصورت کتاب اطلاعاتی چاپ شده در اختیار مردم گذاشته شود اگر این عمل بشود بنده خیال میکنم خیلی از احتیاجات مردم را این موضوع مرتفع کند عرض دوم بنده این بود که حالا که به این فکر افتاده اید بنده عقبه ام اینست که این دستگاه را بکنی مقرر کن بکنید در این سازمان زمین شناسی نظر بنده اینست که اگر واقماً دفتر فنی سازمان برنامه بایستی از دوائر سازمان برنامه يك شعبه زمین شناسی دارد دولت دوهزینه نداشته باشد که در يك اداره قسمتی باشد و در اداره دیگر قسمت دیگر چون نظیر این اتفاق افتاده است بنده امیدوارم که توجه جناب عالی را جلب کند حالا که این لایحه به این خوبی آمده همه دستگاهها مقرر کن در این سازمان بشود عرض بنده این بود.

نایب رئیس - آقای مهندس - هدایت.

مهندس شریف امامی (مخبر کمیسیون صنایع و معادن) - تذکری جناب آقای مرآت اسفندیاری نماینده محترم فرمودند اگر باده اول لایحه توجه بفرمایند ملاحظه خواهند فرمود که منظورشان تأمین است و اصولاً این دستگاه و این مؤسسه برای آن تأسیس شده است که کلیه اطلاعات در این مؤسسه جمع آوری شود و عمل در باره ای انجام شود و تمام این اطلاعات یکجا جمع باشد اگر ملاحظه بفرمائید در ماده يك منظور ایشان تأمین است و این مؤسسه ای خواهد بود که بطور واحد کلیه این اطلاعات را جمع آوری خواهد کرد و عمل خواهد کرد خواستم این تذکره را بدهم.

مرآت اسفندیاری - بنده فراموش کردم.

نایب رئیس - آقای فضائلی مخالفت بفرمائید.

فضائلی - بنده دو نکته میخواستم عرض کرده باشم يك نکته عبارت از این است که البته در نتیجه استفاده از اضافه ارزش پشتوانه اسکانس يك فعالیت شایانی در توسعه صنعت کشور مشهود است اما باید عرض کنم در استفاده از معادن درست معکوس این فعالیت ملاحظه میشود که کوششی نیست و فعالیتی نیست و این يك منفعتی است که بعضی تصور میکنند حتی در همین قانون استفاده از پشتوانه آن نکاتی که باید از لحاظ استفاده از معادن رعایت شده باشد و دولت در لایحه ای که پیشنهاد کرد رعایت نکرد و در نتیجه برای آن افرادی که دنبال معدن میروند و برای استخراج معادن باین کار میروند آن تشویق و آن امکانات وجود ندارد و هم کام با امکانات و تشویقی که نسبت به توسعه صنعت میشود نسبت به معادن نمیشود این است که چون در کلیات آخر است و موضوع هم ارتباط پیدا میکند با کار معادن. يك

تذکری خواستم عرض کرده باشم که فراموش نکنید که جناب عالی وزیر صنایع و معادن هر دو هستید و البته این اقدامی که فرموده اید و این لایحه ای که آوردید در همین زمینه است ولی مشکلاتی برای استخراج معادن استفاده از معادن فعلاً وجود دارد که باید از نظر اقتصادی باین مشکلات توجه کنید و رفع این مشکلات را بفرمائید یا اینکه دیگری که در واقع خواستم بنوات تذکر داده باشم عبارت از این است که باید توجه خاصی بشود که اولیجی که میباید متناقض با هم نباشد بنظر بنده این لایحه که نشان می دهد يك دستگاهی ایجاد میکنیم که خواهد رفت برای زمین شناسی برای کارهای خودش نقشه برداری خواهد کرد با لایحه ای که شور اولش در جلسه قبل مطرح بود و نشان میداد که سازمان مقرر کنی درست خواهیم کرد که تمام دستگاهها با آنجا راجع کند يك تناقض ضمنی دارد و این موضوع را حتماً چون منشأ لایحه البته خود دولت است که این لایحه را تهیه میکنند در تهیه لایحه باید این را توجه بکنند که ماهر روز مواجه با این معضل نشویم و اشکالی پیدا نشود (مرآت اسفندیاری - بسیار توجه بجائی بود).

نایب رئیس - آقای وزیر صنایع و معادن

وزیر صنایع و معادن - دو نکته ای که جناب آقای فضائلی تذکر فرمودند هر دو شایان کمال توجه است بنده لازم دانستم در این خصوص توضیحاتی بمرضشان برسانم یکی اینکه دولت نسبت به توسعه و کومک بگسائی که در معادن کار می کنند و مخصوصاً از طریق کومک مالی از تفاوت ارزبانی پشتوانه اسکانس مساعد های لازم را نکرده است خواستم بمرضشان برسانم که در این مورد مخصوصاً دولت متوجه این نکته بوده است و شرایطی که برای اعطاء وامهای معدنی وده است از بهترین شرایط بوده است که برای این کار قابل عمل بوده است باین معنی که از نظر مدت مدت بیشتری را در نظر گرفتیم و از لحاظ ربح هم حداقلی که برای بانک قابل عمل بود این را برای معادن در نظر گرفتیم متأسفانه کار های معادن ما به علت همین نقصی که الان موجود است یعنی اطلاعات کافی در دست اشخاص نیست و وسائل کافی ندارند پیشرفت لازم نکرده تا اشخاص مطالعات دقیق بکنند از لحاظ ذخائر معادن و طرحهایی که فعلاً مطرح میکنند بر اساس تحقیقات خیلی قدیمی است متأسفانه اغلب آنها یا بعضی از آنها مقادیر و مبالغ هنگفتی از سرمایه خودشان را صرف میکنند و بعد کافی نتیجه نمیگیرند و یا اصلاً نتیجه نمیگیرند و این سازمان از این نقطه نظر لازم است بوجود بیاید برای اینکه این نقطه تاریکی که در دست مردم است روشن کند و بیکطوری ارائه طریق بتواند بکند

که سرمایه هائی که مصرف میکنند حتماً ب نتیجه برسد اما نکته دومی که فرمودید و کاملاً صحیح بود اینست که این سازمان و سازمان نقشه برداری که الان بوجود آمده است و چند سال که مشغول بوده است اینها باید توأمآ با بیای هم با هم همکاری کنند از نزدیک، آن دستگاه نقشه برداری خواهد بود و کار نقشه برداری در آنجا متمرکز خواهد بود و با آن دستگاه همکاری بسیار نزدیکی خواهیم داشت و بنده قول میدهم به حضرت عالی که در این زمینه ترتیب کار طوری داده خواهد شد که ما گرفتار تشریفات زیادی از لحاظ کارهای اداری نشویم و احتیاجاتیکه برای زمین شناسی هست بطوری نزدیک با آن سازمان همکاری شود که در واقع حکم واحد داشته باشد و هر دو توأمآ همکاری کنند

نایب رئیس - چون دیگر درخواست مذاکره ای در کلیات آخر نشده است لذا رأی میگیریم مجموع مواد آقایانی که موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد بمجلس سنا ارجاع میشود.

آقای وزیر صنایع و معادن

وزیر صنایع و معادن - بنده تبلاً از اظهار لطفی که فرمودید کمال تشکر را میکنم و امیدوارم این لایحه با این صورتی که الان از تصویب مجلس شورای ملی گذشته منشاء و مبده يك سلسله اقدامات جدیدی بشود که در اقتصادات مملکت فوق العاده مؤثر واقع شود (ان شاءالله) ضمناً میخواستم عرض کنم ما قبل از اینکه این لایحه تصویب شود با کومکهای که از دستگاههای خارجی گرفتیم مقدماتی فراهم کرده ایم و از جمله یکمده از سازمان ملل کارشناسانی در اختیار این دستگاه گذاشته خواهد شد که از ایشان بقوی استفاده خواهیم کرد و دیگر اینکه سازمان زمین شناسی دولت آلمان غربی هم بما وعده داده است که یکمده کارشناس مجاناً در اختیار ما بگذارند حتی مقداری وسایل در اختیار ما بگذارند که ما در شروع کار بتوانیم استفاده بیشتری بکنیم و امیدوارم که نتایجش بزودی مشهود بشود (احسنت)

تعمین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - از آقایان رؤسای محترم کمیسیونها خواهشمند است که کمیسیونها را تشکیل بدهند که لایحه جاری زودتر برای دستور مجلس حاضر شود. جلسه را ختم میکنیم، جلسه آینده روز پنجشنبه دوم اردیبهشت خواهد بود و دستور لایحه اصلاح قانون آموزشگاه عالی شهربانی و سایر لایحه جاری خواهد بود.

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)
نایب رئیس مجلس شورای ملی
عماد تربتی